

Een wandeling in mijn hoofd

Myrthe Triepels

Vanuit thuis loop ik langs de huizen de straat uit. Het geluid van auto's wisselt af met korte momenten van rust. Ik steek de straat over, hopen dat het daar wat minder rumoerig is. Telkens als het even wat stiller is, raast er een vliegtuig door de lucht of kom ik weer een auto tegen. Ik ben op weg naar een bos waar ik vroeger wel eens ben geweest met mijn vader, moeder, broertje en zus. Toen ik klein was reed mijn vader ons met de auto tot daar. Eigenlijk ben ik er zelf nooit eerder naartoe gelopen, ik hoop dat ik het ga vinden. Na een half uur bereik ik een brug die ik herken. Aan de overkant ligt een voetbalveld met ernaast een parkeerplek. Papa zette hier de auto altijd neer en vanuit daar wandelden we zo het bos in. Er zijn meerdere paadjes die het bos in gaan. Toch pak ik het vertrouwde pad dat wij vroeger altijd namen.

Het geluid van buitenaf wordt gedempt, alsof ik in een vissenkomp zit. Een bos in een vissenkomp. Het grind onder mijn voeten verandert langzaam in een zachte bodem. Bij elke stap zak ik een beetje dieper in de grond. Als ik niet door blijf lopen kom ik vast te zitten. Ik voel mij als een gezonken sculptuur, een buitenstaander in een aquarium waar de vissen het voor het zeggen hebben.

Ik passeer een flinke boomstronk zonder top. In het midden zitten twee joekels van vissengoden die mij droevig aankijken. Het lijkt erop dat de vis vastzit. Ik kijk om me heen en zie niemand anders. Het voelt fijn om te weten dat ik het bos voor mij alleen heb. Ondanks het feit dat ik alleen ben, is het geen stille wandeling. De bomen dansen sierlijk in de wind, terwijl de bovenste takken muziek maken door zacht tegen elkaar aan te tikken.

Ik adem de frisse lucht in. Een bekende geur komt naar boven, maar ik kan hem niet plaatsen. Het doet me denken aan een vrolijke herinnering, ook deze is nog te vaag om te kunnen omschrijven. Ik merk dat bepaalde geuren mij wel vaker opvrolijken. Dit vanwege het vertrouwde gevoel wat het geeft. Ook binnen mijn werk zie ik dit argument terug in mijn materiaalkeuze. Steeds weer keer ik terug naar het papier, de verf en het potlood. Misschien niet persé vanwege de geuren, maar vooral omdat ik weet hoe de materialen werken en hoe ik ze kan inzetten. Bij andere geuren reis ik als het ware terug naar een specifiek moment, maar bij verf en potlood gaat dat haast niet meer. Ik bevind mij constant in deze geuren. Van kinds af aan heb ik altijd al 'werkjes' gemaakt door verf op papier te smeren en met potlood te krassen op het witte vel. Juist daardoor geeft het des te meer een vertrouwd gevoel.

Ondanks het feit hier al een tijd niet te zijn geweest, kan ik mijn weg goed vinden. Ergens te midden van het bos ligt een grote kuil die ik alleen kan omschrijven als een doorgesneden soepkom. Ik zie mijn broertje voor me, met zijn blonde krullen rent hij zo de kuil in. Al lachend komt hij aan de andere kant weer tevoorschijn. Steeds vaker denk ik terug aan hoe hij ooit zo klein was en zo anders dan nu. Het maakt me verdrietig, ik denk omdat ik niet goed tegen verandering kan. De kuil lijkt ook veranderd te zijn. In mijn herinnering zat er een gigantische afstand tussen beide zijden. Toch kan ik mij er niet van weerhouden om er doorheen te rennen. Op het laagste punt kom ik tot stilstand en draai mij nog eens om. Vanaf hier lijkt de kuil een stuk groter. Tevreden loop ik verder.

Na een aantal minuten kom ik bij een stuk wat ik niet ken. Rechts van mij liggen twee boomstammen met zacht, groen mos bedekt. Een boom met roze bloemen staat als een paraplu over de stammen gebogen. Aan de linkerkant zit een groot gat tussen de struiken, alsof ik door een raam kijk. Direct achter de stuiken ligt een vijver, bedekt met waterlelies. Ik moet meteen denken aan een idyllisch landschap. Ik denk dat ik het gevonden heb. Even blijf ik staan om het schilderij voor mij te bewonderen. Het ziet er zo licht en romantisch uit. Een paar stappen verder kom ik een pad tegen wat omhoogloopt. Door de bebossing langs de smalle doorgang is het er erg donker. Dit duistere komt nog meer naar voren door het contrast met het vorige uitzicht. Ik moet even denken aan hoe mijn vader mijn stemmingen vaak omschrijft: plots van heel blij naar enorm verdrietig gaan. Dit contrast tussen 'licht' en 'donker' zie ik nog steeds terug in mijn werk, misschien niet altijd even duidelijk, maar dat hoeft van mij ook niet. De bomen en struiken aan mijn zeiden buigen dreigend over mij heen. Ik versnel mijn tempo, het loopt dood. Ik draai me om en keer terug naar mijn veilige haven.

Al observerend bewandel ik mijn omgeving. Ik kijk om me heen, op zoek naar eigenaardigheden: Een vis beklemd in een boom, rollende hoofden over een bowlingbaan, een koe met twee koppen...

Door om me heen te kijken probeer ik eigenaardigheden te vinden, dingen die om wat voor reden dan ook niet helemaal 'correct' lijken te zijn. Ik leg verschillende vreemde dingen vast, het liefst doe ik dit in vorm van tekeningen. Overal waar ik heen ga neem ik mijn schetsboek mee. Hierin leg ik allerlei vreemde observaties en gedachten vast, sommige duidelijker dan andere. Alles wat ik vastleg in deze dummy kan vervolgens als startpunt dienen voor een werk. Het tekenen zelf is vaak dus ook pas het begin van het proces, een beginpunt van waaruit de absurditeiten meer tot uiting kunnen worden gebracht.

De tekeningen zijn geen representatie van wat werkelijk te zien was, maar van wat ik zag. Omdat ik het 'werkelijke' beeld vertaald heb naar mijn eigen kijk erop, noem ik de tekeningen: beelden uit een andere werkelijkheid.

Mijn proces gaat verder vanuit de gedocumenteerde observatie. Ik kies een schetsbeeld wat ik op dat moment het interessantst vind en maak dit beeld in driedimensionale vorm. Hierbij gebruik ik kippengaas en krantenproppen om de vorm te bepalen, vervolgens gebruik ik papier-maché om deze vorm te verfijnen. Het werken met deze materialen neemt veel tijd in beslag. Hierdoor komt het ook wel voor dat mij tijdens het werken nieuwe dingen opvallen, die ik dan combineer met het originele idee. Ook combineer ik graag beelden die al 'af' zijn met elkaar, waardoor er een nog meer vervreemd eindbeeld ontstaat. Ik zie de dingen die ik maak als puzzelstukjes van een onmogelijke puzzel. Ik blijf 'stukjes' verplaatsen, verwijderen en toevoegen tot ik blij ben met het resultaat. Hierdoor weet ik nooit met zekerheid te zeggen wat het uiteindelijke beeld zal zijn.

De laatste stap wordt gezet door de reactie die op het werk gevormd wordt. Ik zou stap voor stap kunnen vertellen wat mijn gedachten waren, wanneer een beeld veranderde en waarom, maar dit zou mijn werk volledig ontkrachten. In plaats van een specifiek beeld uit te leggen, vertel ik liever over mijn algemene proces. Door de kijker geen achtergrondverhaal te bieden, daag ik hem/haar uit om voor zichzelf te beslissen wat het moet voorstellen.

Sinds ik tegen het begrip 'paracosm' ben opgelopen, ben ik anders gaan denken over wat de realiteit inhoudt. Een paracosm is een gedetailleerde wereld die hoe dan ook uit kan zien en gevuld kan zijn met wat dan ook, bestaand of verzonnen. Deze wereld ontstaat in het hoofd en blijft constant doorgroeien door simpelweg nieuwe dingen toe te voegen. Ook wordt er buiten het hoofd verder gewerkt aan het invullen van deze wereld, door bijvoorbeeld een kaart te maken of een taal te bedenken die er gesproken wordt. Kinderen met paracosms creëren vaak deze fantasiewereld om te kunnen ontsnappen aan de realiteit. Door deze laatste zin wordt er gesteld dat er een fantasiewereld is en een alledaagse realiteit. Ik zie een paracosm niet als een fantasiewereld, maar simpelweg als een andere realiteit. Ik ga ervan uit dat er meerdere versies van de werkelijkheid bestaan. Je zou dit 'vluchtgedrag' kunnen vergelijken met de Romantische periode waarbij een grote waarde werd gehecht aan de fantasie en de verbeeldingskracht. Men richtte zich op onbekende gebieden van de menselijke geest: het bovennatuurlijke en het onderbewuste van de werkelijkheid, onontdekte gebieden. Ook vandaag de dag verlangen mensen naar een idyllische wereld/droomwereld.

Mijn favoriete bezigheid is dan ook wegdromen, maakt niet uit waar naartoe. Dezelfde 'werkwijze' - als je het zo kunt noemen - zie je terug in waar ik het eerder over had: het observeren en documenteren van bizarheden. Als er één plek is waar je moet zijn voor vreemdheden dan zijn het dromen. Het maakt niet eens uit of je slaapt

of dat je aan het dagdromen bent. Ik merk dat ik bij het dagdromen in een specifieke 'mindset' zit, waarbij ik niet te veel bezig moet zijn met nadenken. Meestal begin ik met een observatie en deze zorgt ervoor dat mijn gedachten vanzelf, vanuit deze eerste gedachte doorrollen. Vaak ben ik me er niet meer van bewust dat ik dit 'denkspel' überhaupt aan het spelen ben. Dit is tevens de 'state of mind' waarin ik het liefst werk maak. Bij het dromen (tijdens de REM-slaap) droom ik vaak over dingen die de dagen ervoor zijn gebeurd. Dat is op zichzelf niet erg interessant, maar ik heb een trucje om er eventueel iets bijzonders van te maken. Ik weet dat als ik op mijn buik in slaap val ik de meeste kans heb op een 'nachtmerrie'. Door dit te doen heb ik soms het geluk dat mijn observaties van overdag verwerkt worden in een bizar tafereel. Wanneer ik na zo'n droom wakker word, leg ik meteen vast wat ik heb meegemaakt. Dit doe ik in tekst- en tekenvorm in mijn dromendagboek.

Ik vind het interessant om te zien hoe een herkenbaar beeld met een kleine aanpassing al voor een soort kleine storing in iemands hoofd kan zorgen. Vooral wanneer je op het eerste gezicht niet ziet wat het nu is wat je bijv. ongemakkelijk laat voelen.

Mijn werk ontstaat vanuit een andere kijk op de realiteit, ik zou dan ook willen zeggen dat de beelden die ik maak thuishoren binnen een andere realiteit. Ik zet deze wereld niet volledig neer, slechts tafereelen die zich hierbinnen afspelen.